

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopis se ne vračja.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oklepaju n. pr. (Maja 30-19) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

"Nazaj, nazaj..."

Kolumbijska univerza je v poduku uvedla nekatere novotarije, med katerimi je najznačilnejša učenje sv. pisma. Univerza je sprejela ta predmet v svoj učni program na priporočilo petnajstih učiteljev sv. pisma na učiliščih.

V Ameriki je gotovo veliko učilišč, na katerih lahko dijak študira sv. pismo, če ga vesele take študije. Ali čudno je, če velika univerza zahteva, da mora dijak napraviti sposobnostni izpit iz sv. pisma za vstop na univerzo.

Dijaki, ki gredo na univerzo, da študirajo svobodne znanosti, ali če se posvete specijelnim študijam, verjamejo prav malo v verske bajke, pa naj bodo starosvetske ali moderne. Pri teh dijakih štejejo navadno le znanstveni dokazi, malo vere pa imajo v čudeže, ki so jih delali stari preroki, ali ki jih še ustvarjajo novi apostoli za neuko maso.

Čemu so torej uvedli študije sv. pisma na univerzi? Ali mar zato, da se prizna angleško sv. pismo za edino pravo? Sv. pismo so različna, kakor so veroizpovedanja. Skoraj vsako veroizpovedanje ima svoje sv. pismo, kot ima svoje verske obrede in molitve. Vsako veroizpovedanje razlaga sv. pismo po svoje. Metodisti ga uče po svoje in to velja tudi za katoličane, mormone, luterance, svete skakače, apostola Volivo in druge, ki sanjajo, da jim je Bog podelil posebno milost, da razumejo knjigo vseh knjig.

Naj bodo vzroki katerikoli, da so uvedli študiranje sv. pisma na univerzi, vendar se ne da utajiti, da to pomeni nazadovanje v znanstvenem poduku, kajti sv. pismo spada v semenišča in ne na univerze, na katerih se dijaki uče znanosti, ki so v direktnem protislovju z nauki, zapisanimi v tej knjigi kot božja razodetja.

Nemški general von Kluk si je v začetku vojne tudi domisljal, da bo v par mesecih z godbo na čelu primarširal v Pariz. Kmalu se je prepričal, da je najboljši, če beži, da reši svojo armado obkoljenja. Takih naukov je podala več svetovna vojna, a ostali so brez učinka na ljudi, ki se nočejo nič naučiti, ampak le tišče s svojo glavo v zid v upanju, da je njih glava bolj trda kot zid.

Zebelj zadet na glavo. — Predloga za uvedbo državne policije je bila v legislaturnem senatu države Illinois poražena. Angleški tehnik, ki izhaja v Mt. Carrollu, Ill., je par dni, preden je prišla predloga na dnevni red v senatu, pisal:

"Pred illinoisko legislaturo je predloga za ustanovitev konstablerske čete — državne policije. Nekateri postavodajci so proti nji, toda brzojavke govore, da ne more biti poražena.

"Mogoče potrebujejo farmarji okoli Chicaga policaje, v teh krajih države jih ne potrebujemo. Farmarji niso vso noč pokonci, ker se morajo bati, da vlomijo tatovi in kradejo. Večinoma imajo dobre pse okoli svojih poslopj, ki so bolj čuvaj kot državni ponočni policaji.

"Kolikor nam je znano, ni nihče nastavljen, ki bi varoval ljudstvo, da ne naloži denarja v slabih delnicah. Ali tale predloga bi dala precejšnjemu številu ljudi službe, kar je menda glavni namen predloge."

Malomestni list je s svojo satiro postavil predlogo v pravo luč. Kajti do danes res še ni nastavljen čuvajev, ki bi varovali ljudstvo pred raznimi sleparji, ki prodajajo ljudstvu slabe delnice in vrednostne papirje. Tak sleparji ukradejo ljudstvu v enem mesecu več denarja, kot tatovi v enem letu. Ali take sleparije se imenujejo biznis, zato nimamo čuvajev, ki bi ljudstvo varovali pred takimi tatovi.

Podjetniška poteza ni dosegla uspeha. — Ko so se pričeli organizirati delavci v waukeganski žičarni, je American Steel kompanija najela največje dvorano v mestu in naznanila, da se v nji vrši prosta zabava, da tako prepreči delavski šoči, ki se je imel vršiti zvečer. Najela je tudi godbo in zabavo dobro oglašala. Zvečer se je zbralo v dvorani do petdeset oseb. Organizacija je najela drugo dvorano za šoh, ki je bila nabita do zadnjega kotička.

Take poteze, ki so mogoče vlekli pred desetimi leti, nimajo danes vpliva na delavce.

DOPISI.

VAŽNO ZA DOPIŠNIKE.

Prva seja izvrševalnega odbora št. N. P. J. je sklenila, da dopisi ne smejo presegati ene kolone. Uredništvo nima pravico prelomiti tega zaključka.

Dopisniki, ki ne morejo obdelati predmeta v eni koloni, naj dopis razdelijo v poglavja, ki jih naj označijo s rimskimi številkami. Na pr. I, II, in III. Tako označeni dopisi pojdijo zaporedoma po poglavjih v list.

Cleveland, O. — Tem potom o požarjem vse zastopnike krajevnih organizacij, ženskih in moških, J. R. Z. v Clevelandu in Collinwoodu ter v Newburghu, da se udeležijo polnoštevno izredne seje, katere se vrši 22. maja svačer v dvorani "S. N. Doma" v Clevelandu. Na dnevnem redu imamo nekaj zelo važnih točk, katere je treba nemudoma rešiti. 17-19. L. P.

Dubuque, Ia. — Nadaljevanje.) — Ampak v soboto! Predsednik našega slavnega in mednarodnega razreda, je naznanil da se vrši v soboto piknik. Mi pa ne koncu! V soboto jutraj je bilo že vse v redu. Vrgli smo vsak en žakelj čez ramo, košare v roke in fotografirane aparate čez hrbet in hajdi na hrib, kjer je pokopan ustanovitelj mesta Dubuque, Francoz Julien Du Buque.

Opoldan smo bili že na grebenu prej omenjenega hriba. Bilo nas je 16 študentov, zastopajči Slovence, Čeha, Špance, Ogre, Meksikance in Korejce. Običajni jezik je bil vsled priznanja internacionalne izključno le angleški. Razumeli smo se nadvse dobro, kajti vsi se učimo angleščine, in vsak drugemu odpustimo, če ga polomimo v izgovorjavi besed.

Predsednik razreda je bil tudi predsednik piknika. Kakšen je njegov obraz, vam ne bom pripovedoval, ker bi vsi zajokali, če bi poleg tega videli tudi njegove hlače, ko se je vračal iz piknika. Obenem pa je še Slovenec iz Sheboygana in ne maram se mu zameriti. Kuhar je bil zopet Slovenec, ki je obenem postal slaven zaradi dobivanja šunk in razklanega sra. Ampak kavo pa zna kuhati, tako dobro je bila, da on se svojega deleža ni dobil. Prvi pomagač našega predsednika je bil mali in bistroumni Meksikanec. Kakor je bilo izpoznati iz njegovega dela v "kuhinji" je res sin divje Meksike. Nož mu reže in žaga, kar pač sam hoče. Drva sta nosila Korejca. Chang je bil len, kot da je celo noč srkal sladki in opojni opij. Toda Kvak, on je bil boljši; posebno dobrega in zanesljivega se je pokazal na straži, pri kuhinjskih vratih. Ogri in Španci, ti so bili prosti dela, kajti naš Španec Žimnesi je moral nositi najtežji kovček celo pot, poleg tega pa ga je dražil celo pot naš študent iz rodu Slabičevičev. Da ne pozabim, Ogre smo poslali na ribji lov, toda po nesreči niso vjeli ničesar.

Kosilo je bilo imenitno. Yes, to je piknik, pa ne take ceremonije, kakršne se opazijo tam doli v Nottinghamu. Jedli smo in pili, da nam je zmanjalo kave, mleka in kruha.

Nato se je pričela zabava. Toda predno se je pričela, je sklenal predsednik vse dijake ter jih vprašal, kdo se oglasi kot prostovoljec in gre po mleko in kruh. Nihče se ni oglašil. Nazadnje se je sam priključil, njemu se je pridružil Zakrajšek, mali Meksikanec in jaz. Odšli smo na drugi konec hriba, da si ogledamo pod seboj ležeče farne in presodimo, pri katerem farmarju bi mogli dobiti mleko in kruh.

Kmalu je bilo določeno. Po 15 minutah smo že odpirali vrtna vrata nekega farmarja. Toda še jih nismo odprli, pridrveli so psi in mi pa v tek. Kmalu je bilo boljše. Farmar je potolažil pse, toda mi smo bili toliko uplašeni in prestrašeni, da sem jaz pozabil vprašati za mleko, ampak sem natočil vode. Za kruh je vprašal predsednik, toda dobili za nismo. Odšli smo z loncem vode. Namečili smo do drugega farmarja. Po poti smo srečali precejšnega bika. Kakšne pasme je bil, vam ne morem povedati, ampak toliko vem, da je bil precej divji. Polotil se je predsednika, ki mu je ušel na fene. Prišla sta na vrsto ostale dva. Tudi ta — dva sta ušla čez fene. Seveda nazadnje sem bil na vrsti — jaz.

Če ravno sem se že večkrat hvalil, kako znam iti čez fence in da poznam njih sestavo bolj kakor pa vsi ameriški Zakrajški (tudi našega študenta Zakrajška se lahko prišteje), sem moral to — pot privrkat — fene. Saj drugače tudi nisem mogel. Kako bi hodil in skakal čez fenc z loncem vode?

Ko smo rešili neumnega bika, smo se enkrat premislili kakšne obraze bodo naredili naši izletniki, če jim ne prinesemo kruha in mleka. — Mladi Meksikanec je stavil predlog, da se pošlje Zakrajšek nazaj k farmerju po mleko ter da naj še enkrat vpraša po kruhu. Well, fant je ubogal, pa kaj je hotel, večina je odglasovala. Njegov uspeh se je pokazal, ko se je vrnil z loncem mleka in hlebom kruha. Smejal se je, nato pa je dejal: "Čudni so ameriški kmetje; dvakrat ga moraš vprašati, potem ti pa da vse, kar mu pokažeš s prstom!"

Janko N. Rogelj.
(Konec prihodnj.)

Herminie, Pa. — V tukajšnji naselbini je podlegel navadni proleteri bolezni, sušici, 2. maja t. l. rojak in član društva št. 87 SNPJ, Andy Markič v starosti 43 let. Bolehal je nađ eno leto. Tukaj zapuša žalujočo soprogo, v starem kraju pa tri brate, ako so še živi.

Pokojnik je bil zvest in agilen član društva št. 87 SNPJ, ter priljubljen pri vseh, kateri so ga poznali. To dokazuje tudi obilna uležba pri njegovem pogrebu. Pogreba so se udeležili skoro vsi člani tukajšnjih društev SNPJ, in društva št. 80 SSPZ, ki so mu poklonili krasen venec v zadnji spomin, za kar jim izrekam najlepšo zahvalo. Srčna hvala vsem, ki so se udeležili pogreba, posebno še godbi. Najlepša hvala tudi onim, kateri so mi priskočili na pomoč ob času njegove bolezni.

Mirno spavaj dragi brat in lahka naj ti bo prosta ameriška zemlja. — Žalujoci ostali.

Rojaki, v tem imate najlepši vzgled, kako skrbijo SNPJ za svoje bolne člane. Pristopajte k SNPJ, ker je ta organizacija največja in najmočnejša slovenska podpora organizacija, katere skrbijo za ostale pokojnika ter jim pomagajo v največji nesreči. Težko je človeku, ko stoji ob odprtem grobu pokojnega brata, ko vidi ostale pokojnika v največji žalosti, toda še težje je, ko zapusti pokojnik svoje drage v največji revščini, ker ni bil pri nobenem podpor-nem društvu.

Radi tega pozivljvam vse rojake, kateri še niso pri nobenem podpor-nem društvu, da pristopijo k SNPJ.

John Steban, tajnik.

Herminie, 2. Pa. — V štirih mesecih nam je kruta smrt ugrabila že četrtega brata in rojaka, kateri je žrtve privatnega izkoriščanja. 8. maja t. l. smo pokopali v Irvinu Frank Pirka, kateri je v težkih mukah umrl v bolnišnici v Pittsburghu dne 6. maja. Pokojni brat je bil v najlepši mladeniški dobi, star šele 18 let.

Pri delu v premogokopu se je poškodoval tako nevarno, da se je moral podvreči operaciji. Toda nastopilo je zastrupljenje krvi, kateri je podlegel.

Pokojni mladenič je bil zelo marljiv in priljubljen pri vseh, kateri so ga poznali. To se je videlo tudi na dan pogreba, ker je bila njegova rakev vsa posuta z cvetličami in vence. Pogreba se je udeležilo društvo "Slozni Slovenci", št. 200 SNPJ, katerega društva je bil pokojni član ter društvo "Bratje vsi za enega", št. 86 SSPZ, z zastavo ter godbo. Poleg tega se je udeležilo tega pogreba tudi drugo občinstvo v velikem številu: Pogreb je bil sploh zelo sijajen, kateri naj služi v agitacijo naši organizaciji ter društvu.

V imenu društva št. 200 SNPJ izrekam tem potom najglobokeje sožalje starišem pokojnika. Tebi dragi brat, naj ti bo lahka zemlja.

A. Kodrič predsednik.

Bear Creek, Mont. — Kar se tiče delavskih razmer, nam ni nič hudega, ker ne delamo trdo in sorazmerno nam gre še precej dobro. Kakor vse kaže, nam še ne bo treba predlagati za delo petih dni v tednu in šest ur na dan, kakor so pred nekaj časom zahtevali na Angleškem premogarji.

Tukaj delamo namreč v nekaterih premogokopih po 3 dni na te

den, včasih pa cel teden nič ali pa samo en dan. Seveda delamo 8 ur na dan. Ako se pa slučajno pripeti, da so vozički "run away" ali kaj sličnega "trubelna" na "tiplnu", tedaj pa gremo domov takoj jutraj, ne da bi bili v "majni" osem ali šest ur. Sedaj pa razdelite te ure na pet dni v tednu, kakor to zahtevajo premogarji na Angleškem — tedaj dobite, da ne delamo več kot kot po tri ure na dan. To je, jaz mislim popolnoma po socialističnem načinu. Vem, da imate v mislih nekaj drugega, namreč: hrano, jesti, pa bog si ga vedi kaj še. Toda to je sama navada. Saj ni potreba, da bi naš moral vedno in vedno jesti. Človek živi tudi od milosti — božje. Delavčevu tarnanje za hrano so same neumnosti. Veliko ljudem dela želodec neprimerno, ker ne more prebavljati in potem pošilja po zdravniške in pijejo razna zdravila, da bi jim želodec bolje prebavljaj in na ta način imajo nepotrebne stroške. Tega vsega ne bo treba, ako bi ljudje manj jedli. Radi tega pa gre našim gospodom in gospodarjem vsa hvala, ker oni skrbijo, da nam ne bo treba imeti raznih nepotrebnih stroškov za zdravniške, kateri bi nam želodec "fiksali".

Radi tega pa ne dobite med nami nobenega boljševika, dasiravno nas gospodje silijo v boljševizem. Bog nas varuj! Mi tega ne čemo in nočemo. Kajti "preštudirali" smo, da se hočejo boljševiki polastiti svetovnih zalog hrane in drugega, potem bi nas pitili, da bi zopet imeli trubelne, kot ga imajo sedaj vsi bogataši in bogatašine ne samo z zdravljenjem želodeca, ampak tudi s tako zvano historijo, to je, da človek nima nikoli miru in pokoja. Vedno ga muči misel, kaj bo z denarjem, kam bi ga dal in kako porabil, da bi zadostil svoji pohlepnosti po časti, svojim strastem in pa kar je glavno, kako bi zadostil svojim srčnim ranam, katerih se ne manjka med bogataši. To so stvari in razlogi, da mi ne maramo biti boljševiki, kateri bi radi vse to gorje odvzeli bogatašem in na prtili nam srečnim premogarjem in drugim delavcem na hrbet. Sicer me je jako strah, da se bo v resnici razširil boljševizem, kajti česar se človek najmanj želi, to najraje pride. Zato agitirajo že skoro po celem svetu. Le pogledjte. V Parizu na konferenci so vsi za boljševizem razven Wilsona. Edini on malo nazaj drži. Pa kakor se sliši zadnje čase, je tudi on začel močno popuščati. Vsi ti pripravljajo pot Leninu in njegovim privrčencem. Kaj se hoče. Bog se nas usmili. Kar pride, pa pride, mi ne moremo pomagati. V božjo voljo se vdajmo, pa bo. . .

Geo. Gornik.

Aurora, Minn. — V tukajšnji naselbini je umrl rojak Alojz Rom v najlepši mladeniški dobi. Star je bil šele 21 let. Pred kratkim se je vrnil od vojakov zopet med svoje sorodnike, prijatelje in znance, toda čez par tednov ga je položila bolezen na posteljo, s katere ni več ustal. Pokojni je bil rojak v Ameriki, toda ni se sramoval slovenskega jezika, kar je navadno pri rojakih, kateri so rojeni v tej deželi. Radi tega je bil tudi zelo priljubljen med tukajšnjimi Slovenci. V zadnji spomin so mu kupili tukajšnji slovenski fanti krasen venec. Lahka naj mu bo zemlja.

11. maja je priredilo tukajšnje "Slovensko dramatično društvo" dve šaloigri in sicer "Raztresenci" in "Mutasti muzikanti". Te predstave se je udeležilo tukajšnje slovensko občinstvo v mnogobrojnem številu, kljub temu, da je bila lepa nedelja, ko se je ljudstvo razšlo na vse kraje na izprehod ob jezeru.

Zvečer je bila prosta zabava in ples. Na tem mestu se najlepše zahvaljujem vsem Slovincem za njih tako obilni obisk, ker so s tem pripomogli do boljšega uspeha. Najlepšo zahvalo pa moram izreči elyškemu klubu, kateri nam je šel v vseh ozirih na roke. Srčna hvala tudi družini Seliskar za njih nadvse dobro postrežbo.

Kar se tiče dela, ne morem kaj posebnega poročati. Število brezposelnih se vedno množi in radi tega ne svetujem nikomur, da bi se prišel za delom, ker se ne more dobiti.

John Fende.

Aliquippa, Pa. — Tem potom naznanjam vsem sorodnikom, znanec in prijatelj, da je umrl po štiridnevni mučni bolezni

rojak in član društva "Grozdi", št. 122 SNPJ, Frank Jančar, v starosti 39 let doma iz vasi St. Pavel, fara Lipoglav pri Ljubljani. Podlegel je pljučnici 7. maja t. l.

V Ameriki zapuša očeta in dva brata ter eno sestro, v starem kraju pa dva brata in eno sestro.

Tem potom se najtopleje zahvaljujem vsem, ki so mu stali na strani v času bolezni ter ga spremlili na pokopališče k zadnjemu počitku.

Valentin Grad.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Frank Golcer, Lemont Furnace, Pa. — Obrnite se na okrajnega davčnega komisarja (Internal Revenue Collector), kateri je gotovo kjer v naši bližini, ter mu razložite celo zadevo. Ni me vemo, na kak način vam še sedaj računa na dohodninski davek družba, pri kateri ste vpisani.

PREVELIKA POTRATA VODE POVEROČA SKRBI OBČIN. SKEMU ODBORU.

Razna popravila mestnega vodovoda bodo znašala \$1,767,000 in opozarjajo na varčevanje vode.

Denver, Colo. — Vodovodne naprave v mestu Denverju so premajhne in popravila bodo stala nad \$1,767,000, tako se je izrazil Finlay L. MacFarland, predsednik vodovodnega odbora. Po njegovem poročilu se bodo morali povečati vsi vodohrani in položiti nove čevi, ako bo ljudstvo rabilo v toliki količini vode, kot je dosedaj. Dosedaj je prišlo nad 120,000,000 galonov vode vsakih 24 ur v mesto. Po njegovem mnenju je nemogoče preskrbovati vse prebivalce v mestu, katero znaša okrog 500,000, s potrebno vodo, ako se vodohrani ne povečajo. Kajti sedanji vodohrani so premajhni in z ozirom na prebivalstvo bi morali vsebovati najmanj 120,000 galonov vode, in ne samo 79,000, kot sedaj. Radi tega se mora ves vodovodni sistem razširiti in ti stroški bodo znašali nad \$1,757,000. Da se norabi toliko vode, katere bo gotovo primanjlovalo v polletnem času, so vrzok ljudje, kateri zelo površno tratijo vodo. Nekateri se ne brigajo prav nič in puste pipe odprte celo noč. On ima tri sugestije, na kak način bi se pokrili proračunjeni stroški in ti so: Z direktnimi davki, da se izda za potrebno vsoto mestnih zadolžnic ali da se od davci samo one, kateri bodo zahtevali vodovodno napravo v svojo poslopje.

V načrtu so imeli, da se mesečni prispevki znižajo to sezono, toda sedaj je nemogoče radi teh neprilik.

NOVOPOROČENCA NAPADE NA NA POTI PROTI DOMU.

Denver, Colo. — Ko sta se nabajala novoporočenca g. in ga. Charles E. Otis na poti proti domu od poročne slavnosti, katere se je zavlekla do tretje ure jutraj 26. februarja, sta bila napadene in oropana od treh banditov blizu vzhodne druge ulice in Garfield ceste.

Policaj ju je našel v nezvesti in ambulančni voz ju je odpeljal na policijsko postajo, kjer sta dobila prvo pomoč. Otis je bil udarjen po glavi in njegova mlada soproga je bila istotako pobita na tla, ko je hotela rešiti svojega moža.

Otis je pripovedoval, da so ju povabili na avtomobil, ko sta šla poč proti svojemu domu, kateri se nahaja na Vzhodni trinajsti ulici, češ, da ju bodo peljali do doma. Toda mesto proti mestu so drveli z avtomobilom v nasprotno smer in ko jih je opomnil, so mu banditi odgovorili, da se bodo peljali nekaj časa na izprehod na deželo. Ko so prišli na samotni kraj, so jima banditi ukazali izstopiti. Ko sta to storila, je eden izmed banditov tudi stopil iz avtomobila ter udaril Otisa z neko trdo stvarjo po glavi, da se je tako zgrudil nezavesten na tla. Nek drugi mu je preiskal žep ter mu vzel ves denar, katerega pa k sreči ni imel veliko tisto noč pri sebi. Našel je samo \$18. Nato so napadli njegovo soprogo ter ji vzeli \$20.

Napadena sta podala natančen popis banditov, toda za imena pa ne vsta. Dosedaj policija še ni našla teh avtobanditov.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

ENAKE DRŽAVLJANSKE PRAVICE ZA VSE.

Zamorci se probujajo.

Obsedno stanje v Bosni in Hercegovini. — Zensava, 11. maja. — Iz Dunaja poročajo, da je belgrajska vlada razglasila obsedno stanje v Sarajevu, glavnem mestu Bosnije in Hercegovine radi velikih krušnih izgrediv. Nemiri se razširjajo po celi Bosniji in Hercegovini. Koliko je na tem resnice, se ne ve. Dvomimo pa, da bi se izcimili ravno krušni izgredivi, ampak pojaviti so se morali drugi nemiri, kateri se v zadnjem času pojavljajo po celi Jugoslaviji in ne samo v Bosni in Hercegovini. Toda cenzura ne pusti nobenih vesti brez meje.

Odredbe proti pegastemu legarju. — Split, 3. marca. — Ker se je pegasti legar pričel zopet širiti po Dalmaciji, so okrajne oblasti v Splitu izdale ostre odredbe, da se ta kužna bolezen ne razširi. Posebne ostre odredbe so za jstvine in obleko, katera mora biti vsa desinficirana ali razkužena. Vsaka oseba se mora najmanj enkrat na dan skopati kar velja posebno za potnike. Potovanja je omejeno in le oni, kateri se iz kažejo z zdravniškim listom, da so popolnoma zdravi in da, so se podvržli raznim zdravniškim orredbam, dobijo dovoljenje za potovanje.

Odredbe za inozemske časnike. — Belgrad, 1. marca. — Ministarstvo za notranje zadeve, je izdalo ostre naredbe zoper inozemske časnike za pokrajine v Jugoslaviji. Ta naredba se nanaša na zakon od 14. maja 1907, paragraf 3, točka e, glasom katere je prepovedano vsako razširjanje in razpošiljanje časnikov iz sovražnih dežel za časa vojne v mehan države. Na to se opozarja posebno okrajne oblasti ako dobijo kakke take časnike, da iste takoj uničijo. Z osebnimi katere razširjajo inozemske časnike, naj pa postopajo po zakonu.

Zagrebski "Obzor" dostavlja k temu: Zopet ena ministrska uganika. Katere dežele s pa smatra sedaj za neprijateljske? Ali bi nam g. minister za notranje zadeve mogel raztolmačiti, zakaj da on bi, ne mogli razumeti, zakaj da on izda take prepovedi, ko vendar je dovoljeno v vseh zaveznikih državah dobivati časnike iz inozemstva in to še v času vojne in brez vprašanja, iz kakke države da pridejo. Ali naj to znači demokracijo?

Trgovske zveze s Francijo. — Iz Zagreba se poroča, da se je ustanovil v Belgradu francoski trgovski urad, kateri ima nalog, posredovati med trgovskimi tvrdkami v Jugoslaviji in Franciji. Ta urad bo preskrbel cenike in vse informacije glede francoskega blaga in zbirati trgovske ponudbe trgovcev v Jugoslaviji ter jih pošiljati francoskim trgovcem. Posredujeval bo tudi, da jugoslovanski trgovci dobe olajšave za potovanje v Francijo v svrhu trgovine.

Seja slovenskih trgovcev in obrtnikov v Mariboru. — V "Narodnem domu" v Mariboru se je vršila 17. februarja seja slovenskih trgovcev in obrtnikov. Na tej seji se je razpravljalo o razširjanju železniškega omrežja in zboljanja sploh vsega železniškega sistema, kar bi pospešilo trgovino in obrt na Štajerskem. Na tej seji se je tudi razpravljalo, da se vsi trgovci in obrtniki organizirajo ter ustanove trgovsko in obrtno zbornico za Spodnje Štajersko. Razpravljali so tudi o večji trgovski izobrazbi, ter izdelali v ta namen resolucijo, v kateri zahtevajo, da se ustanovi v Mariboru višja trgovska šola. Vsi ti zaključki kakor tudi resolucija je bila soglasno sprejeta in poslana na trgovsko in obrtno ministerstvo v Belgrad.

Otrok se je zadušil. — Postrežnica Marjeta Kavčič v Ljubljani je šla neki dopolne z doma in je pustila svoja dva otroka v postelji. Ko se je čez dobro uro vrnila, je našla šest tednov starega sinčka mrtvega. — Otrok se je v spanju zadušil.

Boj z mlino na veter. — Ta boj so začeli mariborski Nemci in nemakutariji s tem, da so pogнали nemake železnice v boj. Ali res mislijo, da bodo oni narekovali, kam naj pride Maribor? Mi samo pomitujemo uboge delavce, ki se še dajo tako izrabljati in zlorabljati.

New York, N. Y. — Zamorci v Združenih državah so se pričeli probujati in zahtevajo, da so tudi zanje priznane pravice in privilegije, ki jih daje ameriško državljanstvo, od katerih so pa bili v nekaterih državah izključeni.

"Narodna družba" za napredek zamorskega ljudstva" poroča v svojem poročilu, da je bilo v zadnjem letu ustanovljenih pet in osmdeset novih podružnic s 34.712 novimi člani. Članstvo se je pomnožilo za 375 odstotkov, kar je v resnici lep uspeh v enem letu.

Poročilo prinaša tudi detaile o linčnih osebah v letu 1918. Linčnih je bilo sedem in šestdeset oseb, med katerimi je bilo pet zamork in štirje belopotniki.

Zamorci so spoznali, da je moč v organizaciji in to spoznanje jih je podžgalo, da so se pričeli organizirati. Videli so, da neorganizirani ne dosežejo ničesar, da so izpostavljeni insultom v južnih državah, kjer jih še vedno smatrajo za inferijorno plemo, ki ne sme imeti enakih pravic z belopotniki.

V šolah na Havajskem otočju je odpravljena plemenska razlika.

Honolulu, Havaj. ot. — Profesor Vaughan McCaughey, novi superintendant za javni poduk, izjavlja, da v šolah na Havajskem otočju ne bo več plemenske razlike, ampak bodo odsele vsi učitelji in učenci klasificirani kot Američani. Profesor pravi, da so ga ob njegovem prihodu opozorili na dejstvo, da klasificirajo učitelje in učence po narodnosti. On pravi, da vsi so Američani, pa naj pripadajo h katerikoli narodnosti.

SOCIOLOGI OBSEOJAJO LINČANJE.

Knoxville, Tenn. — Kongres sociologov iz južnih držav je sprejel resolucijo, ki obsoja linčanje in priporoča, da se državne in zvezne oblasti poslužijo vseh njih danih sredstev, da iztrebijo to nesrečo za deželo.

BRUTALNO LINČANJE. — Vicksburg, Miss. — Vrše se protilinčarske konvencije, sociologi na svojem kongresu obsojajo linčanja kot največja hudodelstva, ulična drhal pa še zažiga grmade, na katerih se žrtve njene brutalne nasladnosti spreminjajo v pepel.

Tukaj je ulična drhal linčala zamorec Lloyd Clayja in ga sežgala. Drhal je šla od osem sto do tisoč oseb. Zamorec je bil obtožen, da je napadel neko belopotno ženo.

PETNAJST OSEB ŽRTEV VI-HARJA.

Corpus Christi, Tex. — Tukaj je nenadoma prihrumel vihar, kakršnega se ne spominjajo najstarejši prebivalci, ki je podiral hiše, drevje in telefonske in brzojavne naprave. Škoda na polju je ogromna. Dosedaj poročajo, da je vihar uničil štirinajst človeških življenj. Nekateri sodijo, da so žrtve viharja še večje, kajti poročila še niso došla iz vseh krajev doline.

Največja nezgoda se je dogodila v Missionu, kjer se je zrušila hiša, v kateri so se nahajali Vick, njegova žena, njegovi štirje otroci in več mehiških delavcev. Vick in dva njegova otroka so bili na mestu ubiti, njegova soproga je pa zadobila težke poškodbe.

BOJI MED BANDITI IN TIHOTAPCI.

Naco, Ariz. — Ameriški colniški uradniki so prejeli poročilo, da so mehiški banditje vdrli v mehiške meste Cananea, v katerem so naseljeni večinoma rudarji. Odvedli so s sabo župana, da zahtevajo zanj odkupnino.

Banditov je bilo dva in dvajset in prijezdili so v mestec kakor prideri hudournik s hrba. Vnel se je boj med banditi in poliejci, v katerem je padlo pet policajev in mestni ječar. Med ubitimi policaji je tudi policajski načelnik. Banditje so oplenili blagajno, ukradli so lepo število konj in odrinili v gorovje.

Vršila se je precej vroča bitka med naseljeničskimi uradniki in mehiškimi tihotapci, ki izvršujejo tudi banditsko obrt, če tako nanese prilika. V boju je padel naseljeničski nadzornik Charles Hopkins. Na bojišču so poleg njega še obležali trije neznan mehiški banditje. Neki ameriški uradnik in neki mehiški bandit sta bila pa ranjena. Kasneje so doglali, da se mehiški bandit piše Jose Valdez. Zdravniki pričakujejo, da podleže ranam.

Taki obmejni boji med uradniki in tihotapci niso nič izrednega, kajti samoposlabica je, da bomo imeli tihotape, dokler imamo colnini podvrženo blago. Če stopi s prvim julijem splošna prohibicija v veljavo, se najbrž število tihotapev ne skrči, ampak se pomnoži. Visoke cene za opojne pijske bodo mikale ljudi, ki ne dajo nič na to, na kakšen način zaslužijo denar, da ne bo prihajalo več novincev v tihotapske vrste, kakor jih bodo polovili uradniki. Sledile bodo bitke med uradniki in tihotapci in tekla bo kri, kajti med tihotapci so elementi, katerim je človeško življenje toliko vredno kot piškvav oreh.

ČUDNE RAZMERE PRI PLIN-SKI DRUŽBI.

Chicago, Ill. — Državna komisija za javne potrebnosti je odklonila mestni predlog, da se cena za plin zniža od 88c na 70c za tisoč kubičnih čevljev s prvim junijem, če plinska družba ne dokaže, da je upravičena do višje cene. Pri obravnavi so prišle čudne reči na dan, kajti najbrž je edina družba, ki plačuje svoje uradnike le radi tega, ker nosijo naslove. Na pr. kemičar prejema mesečno sto in pet in dvajset dolarjev, njegov namestnik prejme pa \$185.62 na mesec. Še boljše so pa plačani navadni pomočniki v kemičnem laboratoriju, ki dobivajo po dve sto dolarjev na mesec. Strojveda, ki pazi na majhen parni stroj, prejema na mesec \$226, superintendent, ki vodi ves obrat, pa prejme le sto pet in štirideset dolarjev. Tako je v vseh obratih in delavnicah.

Namestnik državnega prokuratorja, Mathew Mills, je dejal, da je kompanija imela nepotrebne uslužbence. Imela je v službi ljudi, ki so preiskovali svetilno moč plina po svečah, dasiravno se to delavce, da so dovažali premog k več ne zahteva. Imele je najete delavce, ki so dovažali premog k pečem, mesto da bi družba postavila stroje, ki bi ceneje izvrševali to delo. Država smatra, da ni dolžnost konzumentov, da plačujejo povišane obratne stroške, če družba ni zmožna voditi svojih poslov.

Ljudstvo smatra, da družba posnema Lenina, ker slabše plačuje voditelja obrata kot navadne delavce. Mogoče so pa ti voditelji obrata le na papirju in vodijo obrat tisti, ki predstavljajo navadne delavce.

LADJA IZ KONKRETA PRODANA.

San Francisco, Cal. — Ameriška ladja "Faith", zgrajena iz železobetona, je bila prodana Francosko-ameriški parobrodni družbi za \$450.000. Ladja je stala devet sto tisoč dolarjev in po njeni prvi preizkuševalni vožnji so pisali, da jo je prestala z velikim uspehom. Napovedovali so, da bo železobeton spodrinil jeklo pri tovrstnih parnikih, ker znižuje graditvene troške. Sčasoma so ti glasovi utihnili in o ladji ni bilo slišati besede, dokler ni bila prodana.

ŽRTEV DREMALICE PO ŠTIRIH MESECIH.

Aurora, Ill. — Raymond De Hart je dobil influenco, iz katere se je razvila dremalica. Dremal je skoraj ves čas skozi štiri mesece in končno je podlegel nevarni bolezni, ki je še precej velika uganika zdravnikom.

2.940 AMERIŠKIH VOJAKOV SE JE VRNILO DOMOV.

New York, N. Y. — Parnik "Von Steuben" je pripeljal 2.940 mož iz Francije. Med njimi so topničarji in drugi.

SENATNE SILE SE ZBIRAJO PROTI POGODBI.

Washington, D. C. — Podporniki in nasprotniki predsednika Wilsona zbirajo svoje moči za prvo bitko, ki se bo sukala okoli mirovne pogodbe in ustave lige narodov. Znano je, da nekateri republikanci zahtevajo, da se mirovna pogodba loči od ustave lige narodov. Opozicijonci hočejo,

da se najprvo razpravlja o mirovni pogodbi in po končani razpravi o nji, pa o ustavi za ligo narodov. V političnih krogih govore, da bo predsednik storil vse, kar je v njegovi moči, da prepreči ločitev mirovne pogodbe od ustave za ligo narodov.

Senator Lodge, ki je voditelj republikancev v senatu, izjavlja, da ima senat pravico spremeniti vsako pogodbo.

OGRESKA MORDA ZADRI PO-GODBO Z NEMŠKO AVSTRIJO.

(Nadaljevanje s 1. strani.) Je ostal na krmlu ves čas vojne, da spremeni londonski pakt po padcu Rusije in ko je videl, da ne more Italija ničesar izgubiti. (Iz teh besed je razvidno, da bi tudi papež rad videl, da pripade Reka Italiji. Op. ur.)

"Mirovni pakt je Wilsonovo delo," pravi francoski častnik.

Pariz, 16. maja. — Gustave Herve piše v svojem listu "Le Vitorie," da se Nemei motijo, ko tožijo, da se jim ponuja Clemenceaujev mir in ne Wilsonov. Herve pravi, da je mirovna pogodba Wilsonovo delo, kajti če bi bila Clemenceaujeva, potem bi Nemčija morala razpasti v posamezne države in ruske hegemonije bi bilo konec; ozemlje zapadno od Rene bi tvorilo nevtrarno državo pod suverenstvom Francije, kateri bi sčasoma pripadlo popolnoma; vzhodno Prusijo bi dobili Poljaki in v povračilo za izgube in izdatke vojne bi Francija okupirala ne samo dolino Saar, temveč vse okoliške Ruhr, ki je bogatejša na premogu in ki producira letnih sto milijonov ton, od katerih zavisi vsa nemška industrija.

"Take pogoje je imel Clemenceau" — dostavlja Herve — "in če bi bili sprejeti, tedaj bi imela Nemčija vzrok za jadikovanje, toda poslušal je ne bi nihče, kajti svet še ni pozabil žrtv torpediranj in bombardiranj odprtih mest in ostalega pekla, v katerem so Nemci tiščali belgijsko in francosko prebivalstvo pet let. Ne, mir ni Clemenceaujev, in da ni, se morajo Nemci zahvaliti samo Wilsonu."

(Herve je bil pred vojno sindikalist in njegov list se je tedaj imenoval "La Guerre Sociale" — socialna vojna.)

72 Rusov ustreljenih na Bavarskem.

Bern. — Iz Monakova poročajo, da so vrttembergke čete zajele četo bivših ruskih vjetnikov, ki so se pod vodstvom spartakoveev bojevali v bavarski rdeči armadi. Rusi so bili ujeti v gozdu blizu Grafelfinga in takoj so jih tirali pred vojno sodišče, ki je obsodilo 72 mož na smrt. Čez nekaj ur so jih ustrelili v bližnji pečeni jami.

Monakovo. — Dr. Levien, uradnik sovjetskega glasila, je bil aretiran 9. maja.

Trije morilci Liebknechta obsojeni.

Berlin. — Zadnji sredo je vojno sodišče spoznalo tri obtožene krivim umorom Dr. Karla Liebknechta in Roke Luksemburgova in izreklo obsodbo. Častnik Runge je dobil dve leti zapora in odvzete so mu državljanske pravice; lajtnant Kurt Vogel je tudi dobil dve leti ječe in nečasten odpust iz armade; lajtnant Rittmann je obsojen na šest tednov zapora. Ostali obtoženci so oproščeni.

Bitka med vojaki in šandarji v Italiji.

Pariz. — "L'Information" je objavil poročilo 13. t. m. o krvavi bitki med jetniki in vojaki na eni strani in šandarji na drugi strani v Neaplu v Italiji. Vojaki, ki so osvobodili jetnike (politične), so premagali šandarje in okupirali sodno poslopje. Šandarji so pobegnili v barake karabinarjev, kjer so dobili na pomoč bataljon lojalnega vojskeva in nato so naskočili sodno poslopje in zajeli uporne vojake in jetnike.

Bitka je trajala dve uri in izstreljenih je bilo 3000 strelcev. 14 oseb je ranjenih, štiri smrtno. 30 oseb je bilo aretiranih.

DELO DOBE STROJERJI

v strojarji, ki znajo delati na "Grinfalje" s žago in na "Strihen". Le taki, ki znajo ta dela naj se pisмено obrnejo na naslov: J. G. Hoffman Sons Co., Gorman, W. Va.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

GLAVNI STAN, 2857-58 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS
GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.

PRESEDNIK: Vlasom Canjar, 2857-58 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
PODPREDSEDNIK: Anton Hrovat, Box 140, Canonsburg, Pa.
TAJNIK: John Verberber, 2706 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
TAJNIK BOLNIŠKEGA ODELEKA: Paul Berger, 2857-58 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
BLAGAJNIK: Anton J. Taborer, Box 1, Canonsburg, Pa.
UPRAVITELJ GLASILA: Filip Godec, 2857-58 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

POROTHNI ODBOR.
John Ambrosi, predsednik, Box 281, Canonsburg, Pa.
John Underwood, 628 May St., Springfield, Ill.
Martin Schmalzer, Box 276, Barberton, Ohio.
Joe Radlich, Box 422, Smithton, Pa.
Frank Sauer, 5805 Proctor Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODBOR.
OSREDNJE OSEBOJE: Paul Berger, predsednik, 2857-58 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
VARNOSTNO OSEBOJE: Rudolf Pisterich, Box 426, Bridgeville, Pa.
Anton Radlich, Box 78, Wick Haven, Pa.
ZAPADNO OSEBOJE: Anton Sauer, Box 104, Grove, Kansas, in izmenjavo.
Leo Kuber, Box 246, Gilbert, Minn., in izmenjavo.

Nadzorni odbor.

John Ambrosi, 418 Pierce St., Evelyn, Minn.
Joe Kuhn, 6151 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Tiskovalni odbor.

Vlasom Canjar, John Ambrosi in Matt Prevorich.

IZVRŠITVENI ODBOR.
PRESEDNIK: Frank Alci, 5126 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
John Tridol, Joe Blach, Mary Udevid.
VARNOSTNI ODBORNIK: Dr. F. J. Kern, 2828 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": John Zaveršnik.

POZORI — Vse članstvo poslušajte in svetujte, ki se obseja gl. izvrševalnega odbora in izvršnega odbora, naj se poslužijo na naslov: John Verberber, 2857-58 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse odzive članstva pošljite naj se poslužijo Paul Bergerja, tajnika bolniškega odbora v gl. uradu.

Vse poslušajte glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru in naj poslušajo M. Prevorich, predsednika nadzornega odbora, čigar naslov je zgornji.

Vsi prisiljeni na gl. poslušajo odzive na naj poslušajo na naslov: John Ambrosi, Box 281, Canonsburg, Pa.

Vse kritične proti izvršitvenemu glasilu in naj poslušajo predsednika Vlasom Canjarja.

Vsi dopisi in drugi opisi, nomenklatura, splošno, naročniki in splošno vse, kar je v zvezi s glasilom, naj se poslužijo na naslov: "Prosveta", 2857-58 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vi lahko pošljete dear v vašo staro domovino, kakor preje.

Uprašajte za ene in druge podrobnosti pri

John Nemeth State Bank

1597 Second Ave., New York, Cor. 83rd St.

RAD BI IZVEDEL

za svoja dva strica Andreja in Johna Hrovat, po domače Kovačev. Doma iz Soče na Primorskem. Cenjene rojake prosim če kdo ve za njih naslove, naj mi to naznani ali pa ako bosta sama to čitala ali izvedela, naj se mi prijavita na moj naslov: Joseph Hrovat, P. O. Box 334, Herminie, Pa.

NAPREDEK.

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjajo s njeni idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebe, ne po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK, Herminie, Pa.

NAROČNIKOM V POJASNILO.

Za oglaševanje odgovorni je oglaševalci sami. Mi ne sprejememo do njih nobene odgovornosti. Vsekakor kaj kupi iz oglašev in če mu ni všeč naj sam sebi pripiše. Vse odgovornosti in posledice naj nosi vsak sam. Upravištvost liste

Prodaja se en akker zemlje, 6 solna hila poleg kare, kokušnjak, hlev za prašice, zelnjaki sadnega drevja, in vrt za zelenjad. Zelenjava v pokritem vrtu. Dobi se za nizko ceno \$2.100. Na lahke o-broke. Vprašajte pri Frank Vidmarju, Lawndale Ave., Lyons, Ill.

Sejda lahko pošljete denar s polnim jamstvom v Avstrijo, Bosno, Dalmacijo in Slavonijo.

100 KRON ZA \$8.00 po kablagramu stalo \$2.50 več.

PAROBRODI ZA EVROPO:
Maja 24 Rochambeau \$60.00
Maja 28 Hudson 60.00
Maja 28 Noordam 85.00
Maja 31 La Touraine \$60.00
Maja 31 Saxonia 60.00
Junij 4 La Lorraine 60.00

U. S. vojni davek za 3 razred listek je \$3.00, za 2 razred listek pa \$5.00.

Pišite za pojasnila in pošljite denar na: EMIL KISS, Bankir, 133 Second Ave., Vogel 8th Street, New York, N. Y. Ustanovljena leta 1898.

Kratek popis Tibeta.

(Konec.)

Kar se tiče snaznosti, se ne more dosti opaziti, da bi preveč skrbeli zanjo.

Celo poslopje je pobejeno z belo barvo, toda srednja zgornja polovica, kjer ima Dali Lama svoje stanovanje, je pa barvano z rdečo barvo. Istotako je tudi streha rdeče barvana.

Kakor zatrjujejo domačini so gradili to poslopje 1200 let. Celo poslopje je bilo zgrajeno še le pred dvesto leti.

Posebno sveti prostori te palače so namenjeni za počivališče prejšnjih "živih Budov". Kajti domačini so popolnoma uverjeni, da je vsak Dali Lama posebej ljubi Buda sam in radi tega, ga tako časte. Sploh imenujejo vsakega oznanjevalca vere Budo in ravno tako imenujejo tudi Kristusa, Budo, brez oziroma na to, da je oznanjeval drugo vero, kot njih pravi Buda. Poleg tega so še nazirajo, da je bil Buda prvi predstavnik njih cerkve in prvi Dali Lama in da on živi vedno in sicer se nahaja njegova duša v vsakem Dali Lami. Radi tega tudi obožujejo vsakega Dali Lamo kot posebej ljube Budo.

Pred grobovi teh Dali Lamov se nahaja veliko plesišče za svete plese, katere prirejajo v čast vsem mrtvim Dali Lamom.

Poleg tega so pa še druga poslopja, v katerih se nahajajo tiskarne za tiskanje raznih molitvenih knjžic in letakov, tovarne za kadilo, vžigalnice bronastih kipov, mesnice in hlevi za živino, katera je last budistovskih duhovnikov. Celo poslopje je obdano od kanitnega zidu in poslopij, v katerih se nahaja vojsništvo.

Toda glavno svetišče mesta se pa nahaja v sredini mesta. Zunanost je jako bogato okrašena z raznimi stolpiči, paviljoni in streha je prevlečena z zlatom. Notranost pa naravnost očara vsakega tujca.

Največja znamenitost je velik kip Bude Gautama, kateri je 30 čevljev visoka soha. Cela soha je z zlatom prevlečena in vdolani so razni dragi kamenji, biseri in sploh vsakovrstni dragulji. Domačini verujejo, da so bogovi prenesli to soho iz Kitaja v Tibet; vsekakor je prevoz te sohe bil zvezan z velikimi težavami.

Poleg se nahaja v tem svetišču še veliko drugih znamenitih stvari, katere so vse zelo umetno izdelane. Tako se nahaja n. pr. kip, kateri je barvan z petimi različnimi barvami. Po mnenju domačinov ta kip sploh ni človeško delo, in da so bogovi izvršili ta kip ter ga poslali v Tibet. Poleg tega je veliko jako umetno izdelanih miz, katere so velike zgodovinske važnosti za Kitajce kakor za Tibetane. V tem "božjem" muzeju se nahaja tudi velika zbirka jako starinskega orožja, orodja in vseh mogočih stvari, kar domačini vse obožavajo.

Po ustnem izročilu domačinov je pustila zgraditi to svetišče kitajska princezinja Wančang iz dinastije Tang, ki je bila poročena z tibetanskim kraljem Strongcanom. Podučevala je tudi ljudstvo v poljedelstvu in tkalstvu. Podučevala je ljudi pisanja in čitanja ter vpeljala nekatere kitajske običaje. Radi tega jo časte domačini kot največjo svetnico.

Poleg vse svoje krasote je to svetišče, katero se tudi lahko imenuje tibetanski muzej, samo enonadstropno. Obsega več vzporedno ležečih stavb, katere vse so zgrajene iz masivnih kamenitih plošč, kot že navadno vsa svetišča na Kitajskem. V prostoru se nahaja veliko podgan, katere so izredno velike in katere ljudstvo časti po božje.

Okoli svetišča se nahajajo trgovine, katere delajo še dosti dobro kupčijo ves dan. Ljudstva je vsepolno pri prodajalnah kot v notranjosti svetišča in razunno tudi ne primanjkuje beračev, kateri nadlegujejo razne romarje.

Vsako leto se vrši velika konferenca v tem svetišču in sicer drugi mesec v letu in sicer dvajset dni. Tega konfere se udeležijo vsako leto okrog 80.000 tibetanskih duhovnikov iz cele države.

V dolini Dupon se nahaja najkrajše samostan Tibeta kateri se imenuje po tej dolini Dupon. Nahaja se v globoki kotlini med gorovji in izgleda radi svoje velike obseznosti kot kako veliko mesto. Največji kras tega samostana je veliko umetno jezero s vedno svežo vodo. V ta samostan

pridaja Dali Lama vsako leto za nekaj mesecev na počitnice. Sicer je pa ta raj jako malo znan med priprostim ljudstvom, ker je strogo prepovedano po njihovi veri sploh priti v blizino tega samostana.

V tem samostanu prebiva okrog 7.500 budistovskih menihov. Prostora je pa za več tisoč ljudi. V tem samostanu se nahajajo tudi izjemoma telesni ostanki samca Dali Lame, kateri je umrl pred več desetletji in po zatrdilu domačinov so njegove prsi še vedno gorke. Istotako se nahaja pravilica, da stanuje v tem samostanu pravi živi "Buda", kateri je po njih mnenju prišel iz vode, da bi rešil človeštvo pred potopom, kateri je takrat nastal po vesoljnem svetu. Sploh je takih pravilic veliko med priprostim ljudstvom v Tibetu.

Neposredno pred tem samostanom je veliko proročišče, katero je istega pomena za cel Tibet, kot je bilo proročišče v Delfi za stare Grke. Tibetanski budistovski duhovni prorokujejo in dajejo nasvete ne samo kar se tiče priprave življenja igrajo tudi veliko vlogo v političnem življenju. Tibetanski državni sploh ne ukrenejo nobene važnejše stvari tikačoče se države, da bi ne vprašali prej za svet to proročišče. Tu sem pridejo še celo plemenitši in knezi iz Kitaja.

Drugi večji samostan se nahaja v dolini Sira in se istotako imenuje Sira. V tem samostanu se nahaja soha Buda Tsungkabe kateri je menda ustanovil sekto "rumenih kaparjev". Ta hip ima v roki žezlo, kateri je bil menda poslan iz nebes. Kip je jako umetno izvršen. V tem samostanu se nahaja 30.000 duhovnov.

Samostani postajajo vedno bogatejši in premoženje nekaterih cenijo že nad več milijonov dolarjev. Kajti vsak novo vstopil Lama, kakor imenuje tibetanske duhovne, mora prinesiti gotovo vsoto premoženja, od darov katere prinašajo razni božjepotniki in poleg tega pa še darujejo razne bogate rodline navadno celo premoženje raznim samostanom.

Kakor je že bilo omenjeno, so tibetanski budistovski duhovni edine osebe zmožne čitanja in pisanja in radi tega igrajo tudi v državnih stvareh veliko vlogo in imajo toliko vpliv, da se celo nečajo pokoriti Dali Lami in ambanom, kot najvišjim predstavnikom države.

Akoravno je Dali Lama najvišji državni predstavnik in najvišji duhoven, vendar je njegova moč omejena. Kajti oba anama sta takorekoč diktatorja v političnih stvareh in ona dva sama odločata v državnih stvareh. Imenovana sta od pekingske vlade vsake štiri leta, razunmo da jih priporočijo tibetanski duhovni. Toda Dali Lama pa kljub temu še lahko odloči, kdo naj bo amaban, ker je on takorekoč posebej ljubi Buda. V zadnjem času, ko so nastale prekucije v Kitaju in so ustanovili republikansko vladno, so hoteli Tibetanci vzeti pravico imenovanja amabanov kitajski vladi, toda pod pritiskom večine duhovnov se je ponesrečilo. Toda kljub temu so Tibetanci takorekoč neodvisni in se le malo brigajo za razne zakone in postave kitajske republike.

Poleg dveh amabanov je še takozvani "regent", kateri mora biti najučenejši Lama v cel državi. On je osebn svetovalec Dali Lame. Za njim sledijo štiri državni ministri, izmed katerih mora biti najmanj eden Lama, nato dva sodnika, držav nizakladni, najvišji general in drugi armadni poveljniki. Radi tega se ne more reči, da je država Tibet prenapolnjena z uradniki.

Največja zanimivost Tibeta so takozvani "molitveni mlini". Nekateri izjavljajo da so Tibetanci napravili te mlne samo radi lenobe, ker se jim ne ljubi moliti in ponavljati eno in isto molitev. Radi tega so napravili nekatere mlne, katere goni veter, ali jih gonijo z rokami. Na trak papirja napišejo razne molitve, katerega potem navijajo na valček. Ko se prične vrteti mlin se papir prične odvijati in se navija na drugega. Na isti način kot so narejeni glasovirji, kateri igrajo s pomočjo elektrike. Vsakoravno molitve prodajajo tibetanski duhovni.

Nekako posebno čudne navade imajo pri truplih umrlih. Trupla višjih duhovnikov navadno sežgo. Trupla priprostim delavcem pa navadno zanesejo na kak hrib, kjer

ga puste, da preskrbe divje živali njegov pokop. Nekatere pa navadno vržejo v reko in na kakem drugem koncu že kakšen čaka, da vlovi truplo in katerega potem razkosa. Iz večjih kosti napravijo piščalke, katere potem prodajajo in iz lobanj pa posode za pijačo. Iz nekaterih lobanj napravijo tudi male bobenčke, katere potem rabijo pri njihovih cerkvenih obredih. Druge dele trupla sesekajo in pokrmijo pse, katerih kar mgoli v vseh večjih vaseh in mestih. Kostmi smeljejo in zmešajo z ječmenovo moko, katero potem pokrmijo psom. Radi tega so psi že navajeni, da pri pogrebu cela tolpa psov spremlja pogrebniška.

Tibetanci imajo namreč vero, da se duša umrlega preseli v psa in radi tega so v veliki časti v Tibetu. Ljudstvo jih pusti popolnoma v miru in počenjajo kar hočejo. Veliko je popolnoma podivjanih in radi tega so v veliko nadlogo ljudem, posebno otroci niso prav nič varni pred njihovimi napadi.

Živalstvo pa ne pride v poštev, če odštejemo govedo ki ga imenujejo tukaj jak in je popolnoma podoben ameriškemu bivolju. In je tudi istega pomena za tukajšnje prebivalce. Služi jim kot tovarna živina in za živež. Porabijo popolnoma vse od te živali. Še celo blato porabijo za kurivo, ker lesa splošno zelo primanjkuje v tem gorovju.

CENA ŽIVILOM SE ZOPET PODRAŽILA V DENVERJU.

Podražila se je moka in mlečni izdelki.

Denver, Colo. — Pred tremi tedni so prodajali vrečo moke na drobno po \$5.75, toda sedaj morajo plačevati po \$6.

Ravno tako se je tudi podražilo umetno maslo in sicer za dva odstotka. Sedaj se prodaja umetno maslo po 40c funtu.

Sir se je podražil za pet centov pri funtu in nekateri še celo obljubljujejo, da se bo podražil za deset centov in da bo čez nekaj časa sploh izginil s trga. Sedaj mu je cena 45c funtu na drobno.

Kava stane sedaj deset centov čaka skoro v vseh restavracijah. Le vedno višje in višje s cenami življenskih potrebščin, da bo mleko, kruh, surovo maslo in sir le še slabišča za milijonarje, delavci bodo pa morali piti vodo in prigrizovati tudi vodo. O, beata tempora!

SPLOŠEN ODPUST IZ VOJAŠKE SLUŽBE OKOLI 15. JU.

Washington, D. C. — Vojni departament je obvestil zapovedujoče generale, jugovzhodnega in centralnega departamenta in taborišče Knox, Bragg, Benning, Humphreys, Eustis in Fort Sill, da do 15. junija odpuste iz armade vse vojake, ki so bili potrjeni k vojakom po vojaškem zakonu, ali če so vstopili v vojaško službo le za dobo vojne.

ARMADA ZAHTeva 500 LETAL NOVEGA SISTEMA.

Washington, D. C. — Naročenih bo 500 letal najnovejšega sistema za letalski zbor. Ko vojni tajnik Baker potrdi to naročilo, bo takoj oddano tovarnarjem, da ga izvrše. Dozdaj je v armadi priznanih sedem sistemov.

ČE NE BO DENARJA, PRENEHA DELO V LADJEDELNICAH.

Philadelphia, Pa. — Če kongres ne dovoli do prvega julija šest sto tisoč dolarjev za delo, ki ga vrši brodovna korporacija, bodo priporočeni ustavitelj delo v ladjedelnicah. Tako izjavlja mornariški poveljnik J. L. Akerson, ki je dodeljen E. N. Hurleyju, predsedniku plovbenega odpora.

Če bodo zaprli ladjedelnice, se bo pomnožilo število brezposelnih delavcev.

PRETEP MED POMORSKAJI IN ZAMORCI.

Charleston, S. C. — Tukaj je nastal pretep med pomorskaži in zamorci, v katerem je bilo oddanih tudi več strelav. Policija je prešla poročila, da je bilo več oseb ranjenih. Oblasti so odredile mornariško pehoto, da patrolira ulice in napravi red in mir.

ZRAKOPLOVNA TEKMA.

Akron, O. — Tukaj se je dvignilo v zrak sedem zrakoplovov, ki so se vsi brez vsake nevarnosti spustili na tla: na atlantiškem obrežju.

Z ognjem in mečem.

Zgodovinski roman.

Polaki spisal Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

Nadaljevanje.

"Kušelj, pod okno!" zašepeta Volodijevski. "Sedaj nam več ne uide!" Kušelj molče odide iz sobe. "Spametuj se gospod!" prigovorja Volodijevski Zaglobi. "Ne vaša, marveč njegova glava visi na niti. Kaj vam more? — Nič!" "Ne morem se otresti osupnenja," odvrne Zagloba. Potihoma pa mrmra: "Česa se imam bati! Gospod Volodijevski je pri meni — naj se Bohun boji!"

Naglo pa se razsrdi ter zgrabi za sabljo. "Čuj, Mihael, sedaj nam več ne sme uti!" "Če je le on? Še vedno ne morem verjeti tega. Kaj bi iskal tukaj?" "Hmelnički ga je poslal na vohunstvo. Čakaj, Mihael! Zgrabimo ga ter mu damo na izbir: naj nam da Heleno, ali pa ga oddamo pravici."

"Jaši ga zlod! Da bi le kneginjico oddal!" "Če nas ni premalo. Le trije smo, midva in gospod Kušelj. Bode se besno branil in tudi nekoliko ljudi ima s seboj."

"Harlamp, pa še druga dva prideta in takrat nas bo šest! Dovolj! Pst!" V tem hipu se vrata odpro in Bohun stopi v sobo.

Brž ko ne ni opazil Zaglobe, ko je pogledal k njemu v sobo. Zagledavši ga sedaj, naglo strepeta lice mu pokrije bledica in roka naglo seže po sablji; toda vse to je trajalo samo en trenotek. Tako mu zgine bledica z lica, ki je dobilo zopet svojo zagorelo barvo.

Zagloba gleda nanj ne rekši besedice; tudi ataman molči. V izbi je bila tišina, da si lahko ališal letče omuho. Ta dva človeka, katerih usoda se je tako čudovito spletala, sta se delala v tem hipu, kakor da se ne poznata.

To molčanje je trajalo nekaj časa. Gospodu Volodijevskemu se je zdelo, da mineva cela večnost.

"Čuj, žid," reče nenadoma Bohun. "Ali je daleč do Zaborov?"

"Ni daleč," odvrne žid. "Ali takoj odidete, vaša milost?"

"Da," odvrne Bohun ter se napoti proti vratom.

"Prosim opravičenja," zagromi glas Zagloba.

Lopov se vstavi, kakor bi k tlom primrznil, ter obrnivši se k Zaglobi, upre vanj svoje črne, strašne oči.

"Kaj želite?" vpraša kratko.

"Ej, meni se zdi, da se še nekoliko poznava. Ali se mar nisva videla na svatbi, na oni pristavi, na Ukrajini?"

"Tako je," odvrne ponosno Bohun, položivši znova roko na sabljin držaj.

"Kako ti je z zdravjem?" vpraša Zagloba.

"Takrat si tako naglo bežal s pristave, da se nisem vtegnil posloviti."

"Ali vam je žal?"

"Seveda, kaj drugega. Hotel sem zaplesati s teboj, ker se je družba slučajno pomnožila. (S temi besedami Zagloba pogleda Volodijevskega.) Dospel je ta-le plemič, ki bi te bil rad bolj spoznal."

"Dosti je!" zakriči Mihael ter naglo vstane, "v zapor te odpeljem, izdajavec!"

"S kako pravico?" vpraša ataman, ponosno dvignivši glavo.

"Ker si vstajnik, sovražnik ljudovlade ter si prišel sem vohunit."

"Kdo si?"

"Tu se ne bom predstavljaj! Toda znaj, da mi ne uideš!"

"Bomo videli!" reče Bohun. "Tudi jaz bi ne opravičeval pred vama, ko bi me kot vojaka pozval na dvoboj. Ker mi pa groziš z zaporom, moram se opravičiti. Tukaj je pismo zaporozkega hetmana, ki ga nasem kraljeviču Kazimiru. Ker ga nisem našel v Ueporetu, hitim za njim v Zaborov. Nu, kako? me hočeš sedaj še zapirati?"

S temi besedami Bohun ponosno opogleda Volodijevskega, kateri je postal zmešan, kakor lovski pes, ki je zgubil sled. Ne značoč, kaj mu je početi, obrne svoj pogled na Zagloba. Zopet nastane tišina.

"Če si poslanec, te res zapreti ne moremo, toda svetujem ti, da ne pozivaš tega viteza na dvoboj, ker si že enkrat bežal pred njim, da so se ti kar hlače tresle."

Bohunovo lice pokrije rdečica; sedaj spozna Volodijevskega. Sramota in onečastečen ponos sta grozno razjedala hrabrega atamana. Bila je to edina maroga na njegovi mološki slavi, katero je ljubil bolj, nego svoje življenje.

Toda brezobzirni Zagloba nadaljuje popolnoma hladnokrvno:

"Toliko, da breguš nisi zgubil, ztao ti je vitez prizanesel, darovavši ti življenje. Pfuj! gospod molojee! enski obraz imaš, pa tudi žensko sreč! Bil si junak pri stari kneginji in knezičih, pred vitezom pa ti je zlezlo srce v hlače. Da, dober si, da raznašal pisma, da kračede dekleta, ne pa, da bi hodil na vojsko. Lahko prisežem, da se mna svoje lastne oči videl, kako so ti breguše odskakovale. Pfuj! Pfuj! Pa še za sabljo grabiš; toda kako se boriti s teboj, ko pismo nosiš! Samo pesek nama strešča v oči, nič drugega! Hmelnički in Krivonos sta vrta vojaka; dokaj pa je tudi tatinskih klatežev med Kozaki."

Bohun urno skoči k Zaglobi in Zagloba se ravno tako urno spravi za Volodijevskega.

Glasovita mlada viteza se gledata v obličja v obličje nekaj časa.

"Nisem strahu bežal pred teboj, marveč da rešim ljudi," reče Bohun.

"Ne vem, kaj je bilo vzrok, da si bežal, toda to vem, da bežal si in še kaj živo," odvrne mali vitez.

"Povsod se mprilpravljen poskusiti se s teboj, kar precej, ako hočeš."

"Ti me izživaš!" vpraša pomežikajoč z očmi Volodijevski.

"Vzel si mi mojo slavo, pripravil me v nečast, meni je treba tvoje krvi."

"Dobro!" odvrne Volodijevski.

"Kdor tako hoče, temu se ne zgodi krivica," doda Zagloba. "Toda kdo da pismo kraljeviču?"

"Za to se ne brigajta; to je moja skrb!"

"Bijta se torej, ker že ni drugače," reče Zagloba. "Če bi se ti posrečilo, gospod ataman, s tem-le vitezom, — pomni, da sem jaz drugi, ki pridem na vrsto. Toda sedaj, gospod Mihael, stopi z menoj v vežo, ker ti imam povedati nekaj važnega."

Prijatelja odideta ter pozoveta Kušlja, ki je še stal pod oknom.

"Gospoda," reče Zagloba, "slabo stoji naša stvar. Ima res pismo na kraljeviča, če ga ubijemo, smatralo se bo to za zločinstvo. Pomniti je treba, da se oblast medvladnega sodišča raztega dve milje naokrog in on ni dosti manj, nego poslanec! Morali se bomo bržeas skrivati in samo knez nas more braniti. . . drugače vtegne biti slabo. Spustiti ga — pa je še slabše, to priložnost si moramo okoristiti, da rešimo našo revico. Lože jo pošlemo, ko njega ne bo več na svetu. Bog sam hoče pomagati njej in Skretuskemu!"

Lepota las

je odvisna veliko od vaše pažnje. Ne smete biti preveč zmedeni ako vaši lasje niso tako lepi kot si jih želite. Obvarujte jih pred apadanjem, prekrbite jih dovolj hrane, da bodo lahko rastle, očistite si prahljaj in držite čisto kožo na glavi s tem, da rabite

Severovo Toniko za lase

(SEVERA'S HAIR TONIC)

kot eno najboljših sredstev za ohranitev las. Posledice te tonike zadovolje vsakogar kdor jo uporablja. To je glavno sredstvo obvarovati se pred prahljajem. Ženske in moški so zelo zadovoljni s tem čistilom in lepšalnim sredstvom. Torej se priporoča za uporabo vsem. Cena je 65 centov in 3e davek.

ČESANJE LAS

je mnogokrat nemogoče ker lasje nimajo svojeja življenja, vsled tega nadrgnute malo

Severovo Mazilo za lase

(Severa's Hair Pomade) vsaki večer ali vsaj vsaki drugi večer in opazili boste posledice. To mazilo naredi lasje lepe in polne življenja, mehke in krasne. Cena je 25 centov in 1c davek.

ZMIVANJE GLAVE

zahteva dobrega mila katero je prijazno in antiptično v svojem sestavu. Poskusite

Severovo Zdravilno Milo za kožo

(Severa's Medicated Skin Soap). To milo je zelo priljubljeno pri zmvanju za vso družino. Je idealno pri otroški kopeli. Moški ga visoko ceno za briti. Cena je 25 centov in 1c davek.

Severova zdravila se prodajajo povsod v vseh lekarnah. Vedno zahtevajte Severova zdravila, odrecite se ponaredbam. Ako vam ni mogoče dobiti teh pri vašem lekarnarju, tedaj jih naročite od nas, pošljite z naročilom dovoljno svoto z vojnim davkom.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

Pošiljamo denar v staro domovino.

Sedaj lahko pošljemo denar v vse kraje na

Slovensko, Hrvatsko, Dalmacijo in Istro.

Nadalje pošiljamo denar tudi v Srbijo, Bulgarsko in Romunsko.

Jamčimo za ves poslani denar, enako kot pred vojno, da bode hitro in točno izplačan.

Kapital vloge in prebitok znaša blizu \$9,000,000.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.